

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „Д-р ПЕТЪР БЕРОН”
4650, с. Биркова, общ. Велинград, обл. Пазарджик
e-mail: 1301610@edu.mon.bg, тел: 0876480162

УТВЪРЖДАВАМ:.....

Муса Чолаков

Директор на ОУ "Д-Р Петър Берон"

ПЛАН-ПРОГРАМА

ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО

през учебната 2022/2023 година

Актуализирана на педагогически съвет с протокол № 9 /12.09.2022 г. и утвърден със Заповед № 23 /16.09.2022 г. на директора на училището в съответствие с Заповед №РД 09-5906/28.12.2017 г. на министъра на образованието и науката за утвърждаване на Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и приложенията към нея.

спяване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз – словесни изрази, които имат за цел унижат и оскърбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите. Включва подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психически тормоз – например, подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз – например, избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране;

Сексуален тормоз – представлява всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до накърняване на достойнството на лицето, и по-специално създаване на смушаваща, враждебна, деградираща (принизяваща), унижителна или обидна обстановка. Включва измислянето на сексуализирани прякори или имена, коментари за външността на някой и подигравки със сексуално значение, неподходящо докосване, бележки и надписи със сексуално съдържание и т.н. до по-екстремни форми на нападане и насилие.

Виртуален тормоз -тук спада разпространяването на:

- обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронните средства за комуникация или в социалните мрежи;
- разпространяване на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават: снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видеозапис в интернет или по други канали без негово съгласие, кражба на самоличност, разпространение на слухове в социалните мрежи др.

III. Училищна процедура при тормоз

Ниво на тормоз	Отговор на училището
ПЪРВО НИВО Ниско нарушаване на правилата <i>/ситуациите от първо ниво не се регистрират в Дневника за тормоз/</i> • Форми на физически тормоз са например: леко удране, бутане, щипане, драскане, дърпане	• На първо ниво, по правило, действията се предприемат автономно от класен ръководител или учител заедно с родител, като се

ВТОРО НИВО

Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или с по-сериозни последици

/регистрират се в Дневника за тормоз и насилие; възстановяване на щети при наличие на такива./

- **Форми на физически тормоз** са например: шамаросване, удряне, стъпкване или късане на дрехи, ритане, обграждане, плюене, отнемане и разрушаване на нечия собственост, дърпане на нечий стол изпод него, дърпане за уши или коса.
- **Форми на вербален тормоз** са например: подигравки, отправени пред целия клас или група, публично унижение, обиди;
- **Форми на психически тормоз** са например: изнудване, заплашване, несправедливо наказание, забрана за общуване, отхвърляне и манипулация.
- **Форми на социален тормоз** са например: интригантстване, разпространяване на слухове, публично отхвърляне и игнориране, неприемане, манипулиране и използване.
- **Форми на сексуален тормоз** са например: сексуално докосване, показване на порнографски материали, показване на интимни части на тялото и сваляне на дрехи, подтикване или принуждаване към сексуални действия, заснемане в сексуални пози.
- **Форми на кибертормоз** са например: непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видео, злоупотреба с блогове, форуми, социални мрежи, заснемане без разрешение.

- На второ ниво, по правило, действията се предприемат от класен ръководител заедно с психолог или педагогически съветник, представител на координационния съвет и директор и задължително участие на родител.

- Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил училищната процедура, директорът следва да се обърне към отделите за закрила на детето.

- Координационният съвет прави оценка на риска и се инициира индивидуална работа по случай.

Последователност на процедурите за интервенция:

- 1) Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз.
- 2) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.
- 3) Уведомяване на ОЗД и/или органите на полицията при ситуации с по-сериозни последици по преценка на класния ръководител заедно с психолога/педагогическия съветник или директора; Уведомяването е задължително и незабавно, когато се отнася до случаи на сексуален тормоз, проявяващи се в подтикване или принуждаване към сексуални действия.
- 4) Уведомяване на родител.
- 5) Консултации.

ограничаване на движението, склоняване за употреба на наркотични и други психотични вещества, включване в деструктивни групи и организации. • Форми на социален тормоз са например: заплахи, изолация, групово измъчване на индивид или група и организиране на затворени групи (банди), последиците от които нанасят други. • Форми на сексуален тормоз са например: съблазняване от друго дете или възрастен, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия, блудство, изнасилване, кръвосмешение. • Форми на кибертормоз са например: повторно действие на непокрито заснемане и разпространяване на снимки и видеозаписи, злоупотреба с блокове, форуми, социални мрежи, заснемане без разрешение, заснемане на сцени на насилие, разпространение на записи и снимки на детска порнография.	2) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участниците. 3) Уведомяване на родител. 4) Консултации- предприемане на индивидуални разговори с участниците. 5) Мерки и действия от страна на координационния съвет, интензивна работа по случай, информиране и насочване към други служби и/или услуги от страна на директора. 6) Мониторинг на предприетите мерки и действия.
--	--

IV. Училищна процедура за откриване и работа по случай

При предприемане на индивидуална работа по случай с ученик на базата на направения анализ, координирането на работата се осъществява от училищния психолог или от педагогическия съветник. Информацията за вписаните в Дневника със случаи на училищен тормоз се съхранява само при психолога или педагогическия съветник.

V. Протокол за тормоз и насилие */Приложение 1/*.

Случаите на тормоз и насилие се регистрират в Дневник за случаи на тормоз и насилие, той се съхранява в учителската стая .

VI. Училищен координационен съвет.

Председател : Фатима Ибрахим Биркова- учител

Членове :

1. Хатидже Салих Моллова – старши учител
2. Авиша Али Чолак - старши учител
3. Атидже Толупова – родител
4. Алиш Али Биркин - ученичка 5 клас

Прицелна група	Компоненти	Цели и задачи	Форми на изпълнение
Ученици	Информация Учил.материал Учил.програми Учил.среда	1.Развиване на ценностите. 2.Знание и почитане на универсалните ценности. 3.Създаване на собствено виждане у детето за добро и лошо. 4.Моделиране на здравословно поведение. 5.Усвояване на по-общи жизнени умения. 6.Подпомагане на личното запознанство с деца от различни общности, с деца в неравностойно положение, с деца от институциите.	▪Лекции ▪Дискусии ▪Групово коментиране ▪Ролеви игри ▪Групови срещи ▪Общи дейности ▪Учебни часове (ЧК)
Родители	Информация	1.По-голяма ангажираност на родителите в училищния живот. 2.Работа с родителите членове на училищното настоятелство. 3.Тренинг-сесии “Как да помогнете на Вашето дете да успее в училище?”	▪Дискусии ▪Групови срещи ▪Паралелкови родит. срещи

2. Работа на педагогическия съветник.

Прицелна група	Компоненти	Цели и задачи	Форми на изпълнение
Ученици	Тренинг за вземане на решения.	Изучава се процесът за вземане на рационални решения.	▪Дискусии ▪Ролеви игри.
	Тренинг на умения за устояване.	Научаване на умения за разпознаване и устояване на влияние от връстници.	▪Дискусии ▪Ролеви игри ▪Тренинг за налагане ▪Психодрама
	Тренинг в жизнени умения.	Развиване на широки социални умения и решителност.	▪Дискусии ▪Ролеви игри ▪Споделяне на опит ▪Работа с гещалти
	Тренинг в	Развиване на умения за	▪Индивидуална

**VIII. План за противодействие на тормоза и насилието
учебна 2022-2023 година**

ДЕЙНОСТИ НА НИВО КЛАС

Целева група	Дейности	Срок	Отговорници
Ученици от 1 клас	Изготвяне на правила на класа	септември/ октомври 2022 г.	Кл. ръководители
	„Историята на моето име“ – групова работа в първи клас	януари/ февруари 2023 г.	Кл. ръководители на 1 клас;
Ученици от 2,3,4 клас	Изготвяне на правила на класа	септември/ октомври 2022 г.	Кл. ръководители
	„Кой съм аз?“ – групова работа с техниката на незавършените изречения	февруари/март 2023 г.	Кл. ръководители на 2 клас
	Седмица на бащата	октомври/ноември 2022 г.	Класни ръководители на 3 и 4 клас
	Групова работа „Колаж на нашия клас“	февруари / април 2023 г.	Кл. ръководители на 4 клас
Ученици от 5-7 клас	Групова работа – умения за общуване	По график съгласуван с кл. ръководители	Кл. ръководители
	„Отношенията ми с другите в интернет“ / „Дигитално – медийна грамотност на учениците“ / „Онлайн рискове в общуването ми в Интернет“	По график съгласуван с кл. ръководители	5, 6, 7, клас. Учител по информационни технологии
	Взаимоотношенията в класа – рейтингова скала за учителя	май 2023 г.	Кл. ръководители
	Групова работа на тема „Какво представлява тормозът, разпознаваме ли	септември / ноември 2022 г.	кл. ръководители

Родители	Международен ден на търпението - изработване на плакати, табла, флаери	март 2022 г.	Ученически съвет,
	Дейности по проекти и програми, свързани с безопасната и сигурна училищна среда	целогодишен	Координационен съвет
	Запознаване на родителите с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище	септември / ноември 2022 г.	Класни ръководители 1 -7 клас
	Дискутиране с учениците и родители по теми, свързани с превенцията на училищния тормоз	целогодишен	Класни ръководители,
Училище	Изготвяне на годишен отчетен доклад на координационния съвет до директора на училището.	юни 2023 г.	Координационен съвет
	Представяне на резултатите от проучванията на годишния педагогически съвет	юни 2023 г.	ПДУД

ДЕЙНОСТИ НА НИВО ОБЩНОСТ

Целева група	Дейности	Срок	Отговорници
	Отразяване на дейностите свързани със Световния ден за борба с тормоза в училище <i>Pink Shirt Day</i> в сайта на училището	целогодишен	Координационен съвет
	Отразяване на всички дейности, свързани с превенцията на тормоза в училище в сайта на училището и във фейсбук страницата.	целогодишен	Координационен съвет

Регистриране на случай на тормоз и насилие

Дата: Час:	
Място: Име и подпис на преподавателя : /регистриращ ситуацията на тормоз, насилие/	
Ситуация /описание на това, което е станало, къде е станало, кога /	
Участници /имена, класове/ Свидетели /имена, класове/	
Предприети мерки /от учителя, който е спрял и регистрира тормоза/ ☐ Намеса ☐ Превенция	
Уведомени страни /институции, органи/	
Приключване на случая	Дата: Длъжностно лице: Подпис:.....